

CZĘSTOCHOWSKIE STOWARZYSZENIE ETOH

INFORMATOR PRAWNY

NR 2

2020

NR 2

INFORMATOR PRAWNY

Częstochowskiego Stowarzyszenia ETOH

**KONSULTACJE
PUBLICZNE**

KONSULTACJE PUBLICZNE CZYM SĄ

**Szanowni Państwo zapraszamy do
zapoznania z informatorem
Częstochowskiego Stowarzyszenia ETOH
dotyczącym konsultacji publicznych i ich
roli w procesie tworzenia prawa**

Konsultacje publiczne, to forma dialogu przedstawicieli władz na szczeblu centralnym z organizacjami, instytucjami, zrzeszeniami, związkami oraz innymi podmiotami działającymi na rynku, a także z obywatelami

Celem konsultacji publicznych jest zebranie uwag do projektu aktu prawnego od organizacji społecznych, a także obywateli, którzy wyrażą chęć zgłoszenia takich uwag pot by mieć wpływ na kształt ustawodawstwa

Konsultacje publiczne przeprowadzane są w przypadku prac nad projektami aktów prawnych takich jak : ustawy, rozporządzenia, założeń do ustawy, strategii, programów, stanowisk rządu do poselskich projektów ustaw. Projekt ustawy może zostać skierowany do konsultacji publicznych (podobnie jak do uzgodnień lub opiniowania) po wpisaniu go do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów.

Konsultacja: łac., consultatio ; zapytanie o radę

CZEMU SŁUŻĄ KONSULTACJE PUBLICZNE ???

Konsultacje publiczne służą uwzględnieniu opinii społeczeństwa obywatelskiego w procesie stanowienia prawa. Dają możliwość autonomiczne uczestnictwo obywateli w życiu publicznym. Uczestniczenie w konsultacjach jest prawem każdego obywatela a nie jego obowiązkiem. Konsultacje to jedna z form demokracji w jakimś stopniu bezpośrednim.

KORZYŚCI PŁYNĄCE Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Najważniejsze korzyści z konsultacji to :

Umożliwienie podmiotom prywatnym udziału w życiu publicznym

upowszechnienie informacji o prowadzonych działaniach i większa akceptacja społeczna

poprawa rozwiązania będącego przedmiotem konsultacji

lepsze rozpoznanie stanowisk różnych grup odbiorców proponowanego rozwiązania

wzmacnienie praw społeczeństwa

możliwość wypowiedzenia się w ważnych sprawach

wyrażanie opinii i stanowiska w ważnych sprawach

wyrażanie swoich praw na forum publicznym

zapobieganie wykluczeniu w obszarach prawnych

7

Zasad Konsultacji Społecznych

Zasady konsultacji opisują standardy do których powinni się stosować organizatorzy i uczestnicy konsultacji:

- **I) Dobra wiara** – konsultacje prowadzone są w duchu dialogu obywatelskiego. Strony słuchają siebie nawzajem, wykazując wolę zrozumienia odmiennych racji.
- **II) Powszechność** – każdy zainteresowany tematem powinien móc dowiedzieć się o konsultacjach i wyrazić w nich swój pogląd.
- **III) Przejrzystość** – informacje o celu, regułach, przebiegu i wyniku konsultacji muszą być powszechnie dostępne. Jasne musi być, kto reprezentuje jaki pogląd.
- **IV) Responsywność** – każdemu, kto zgłosi opinię, należy się merytoryczna odpowiedź w rozsądnym terminie (podanym na początku konsultacji, przed rozpoczęciem kolejnego etapu legislacyjnego), na przykład w formie odpowiedzi zbiorczych.

- **V) Koordynacja** – konsultacje powinny mieć gospodarza odpowiedzialnego za konsultacje, tak merytorycznie, jak i organizacyjnie, który jest odpowiednio umocowany w strukturze administracji.
- **VI) Przewidywalność** – konsultacje powinny być prowadzone od początku prac nad dokumentem rządowym. Powinny być prowadzone w sposób zaplanowany i w oparciu o czytelne reguły.
- **VII Poszanowanie interesu ogólnego** – chociaż poszczególni uczestnicy konsultacji mają prawo przedstawiać swój partykularny interes, to ostateczne decyzje podejmowane w wyniku przeprowadzonych konsultacji powinny reprezentować interes publiczny i dobro ogólne.

Kto i w jaki sposób może wziąć udział w konsultacjach publicznych?

Wszelkie dokumenty dotyczące prac nad projektami udostępniane są w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny (RPL) Każdy obywatel może zapoznać się z projektami aktów prawnych i zgłosić do nich uwagi.

Oprócz udostępnienia projektu w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny informacja o prowadzonych konsultacjach publicznych może być przesyłana przez ministerstwo przy piśmie do organizacji społecznych lub innych zainteresowanych podmiotów albo instytucji. W celu wsparcia organów administracji w zakresie doboru podmiotów do konsultowania konkretnych projektów aktów prawnych, MR prowadzi **wykaz podmiotów do wykorzystania w procesie konsultacji publicznych** projektów aktów prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji reprezentujących przedsiębiorców. Lista podmiotów jest wykorzystywana przez ministerstwa i urzędy, które prowadzą prace legislacyjne i przeprowadzają konsultacje publiczne. Do podmiotów z listy mogą być wysyłane zaproszenia do udziału w konsultacjach. Wykaz jest katalogiem otwartym.¹

Jako obywatel masz możliwość wpływu na przebieg procesu legislacyjnego. Urzędy Gmin i Miast, Ministerstwa mają na swoich stronach internetowych zakładki dedykowane konsultacjom. Informacje upubliczniane są również w Biuletynie Informacji Publicznej gdzie zakładka dość rozpoznawalna znajduje się na stronach internetowych organów administracji państwowej. Podczas konsultacji obywatele mogą lepiej poznać uzasadnienie proponowanego rozwiązania prawnego. Na zgłoszenie uwag do danego typu rozwiązania prawnego wyznaczany jest termin zazwyczaj 21 dni na wniesienie uwag zastrzeżeń i opinii społeczeństwa obywatelskiego. Brak zgłoszenia uwag w wyznaczonym terminie to akceptacja na zaproponowane rozwiązania prawne. Nieobecność na konsultacjach to pozbawienie siebie i społeczeństwa prawa głosu w kwestiach ważnych dla społeczeństwa.

Na szczeblu samorządowym przykładem takich konsultacji jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który jest przepisem prawa miejscowego. W ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mieszkańcy mogą wносить zastrzeżenia co do projektowanych zmian. Brak aktywności mieszkańców może spowodować stratę po ich stronie. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego decydują często o wartości nieruchomości. Brak udziału w tego typu konsultacjach to wyrażenie zgody na często niekorzystne zmiany związane z przeznaczeniem nieruchomości.

Konsultacje społeczne to procedura, w ramach której zarówno miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (MPZP) jak i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP) są poddawane procedurze uzgadniania z mieszkańcami na etapie opracowywania tych dokumentów.

W obydwu procedurach, w trakcie ich sporządzania można składać:

- Wnioski do miejscowego planu lub studium uwarunkowań – na początku procedury opracowywania projektu miejscowego planu lub studium. Etap ten ma miejsce przed opracowaniem projektu planu.
- Uwagi do miejscowego planu lub studium uwarunkowań – kiedy projekt już powstał i jest wyłożony do publicznego wglądu.

Wnioski i uwagi złożone do MPZP lub SUiKZP powinny zostać rozpatrzone wraz z uzasadnieniem, a ich wykaz jest udostępniany publicznie (stanowi załącznik do uchwały w sprawie planu/studium).

Zgłaszanie uwag odbywa się w różnych formach. Zgodnie z zasadą powszechności konsultacji, w procesach konsultacyjnych umożliwia się zgłaszanie uwag w formie korespondencji (poczta elektroniczna wskazując adres e-mail do tego celu) oraz w internecie w trybie on-line – za pośrednictwem portalu do konsultacji lub formularza elektronicznego o ile organizator konsultacji takie formy przyjął.

PODSTAWY PRAWNE KONSULTACJI

Podstawy prawne dotyczące konsultacji znajdują się w ustawach i regulaminach określających sposób funkcjonowania poszczególnych organów władzy publicznej. Konstytucja RP nie zawiera pojęcia konsultacji publicznych. Określa jednak szereg zasad konstytucyjnych z których można wyprowadzić normę że władze publiczne powinny wdrażać mechanizmy współdziałania z obywatelami w zakresie podejmowania decyzji legislacyjnych.

Prowadzenie konsultacji publicznych w rzeczywistości realizuje wiele konstytucyjnych zasad, wyrażonych w przepisach konstytucji a szczególności są to:

- Art. 2. Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

W myśl zasady demokratycznego państwa prawnego, państwo powinno zabezpieczać wpływ obywateli na władzę publiczną i ich udział w podejmowaniu decyzji państwowych [Skrzydło, 2013].

- Art. 4. 1. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu. 2. Naród sprawuje władzę przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio.

Przejawem demokracji bezpośredniej w obecnym porządku prawnym jest referendum. Demokracja pośrednia to sprawowanie władzy poprzez Sejm i Senat, wybieranych przez suwerena, którym jest Naród. Jak wspomniano wcześniej, konsultacje publiczne stanowią swego rodzaju formę pośrednią, w której Naród, za pośrednictwem m.in. organizacji pozarządowych, mimo, że nie

ma decydującego głosu, otrzymuje możliwość zaprezentowania stanowiska w określonych sprawach.

➤ Art. 12.

Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania związków zawodowych, organizacji społeczno-zawodowych rolników, stowarzyszeń, ruchów obywatelskich, innych dobrowolnych zrzeszeń oraz fundacji.

Wyrazem realizacji art. 12 Konstytucji jest, między innymi, umożliwienie zainteresowanym organizacjom i stowarzyszeniom przedstawiania opinii i poglądów odnośnie kwestii, które ich dotyczą, co znajduje swój najpełniejszy wyraz w partycypacji tych organizacji w procesach legislacyjnych.

➤ Art. 20.

Spółeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej.

Oparcie ustroju gospodarczego państwa na dialogu i współpracy partnerów społecznych oznacza konieczność takiego ukształtowania relacji pomiędzy stronami, prezentującymi przeciwstawne interesy, aby osiągnąć konsensus. Z punktu widzenia procesu konsultacji społecznych ważne jest zatem, aby organy publiczne udzielały głosu i – w miarę możliwości – uwzględniły prezentowane opinie, a z drugiej strony – w sposób zrozumiały podawały motywacje, jakie kierują podejmowaniem określonych decyzji legislacyjnych (np. poprzez wyczerpujące uzasadnianie poddawanych konsultacjom projektów ustaw).

uzyskiwania informacji, ale także mają możliwość przedstawienia swojej oceny planowanego działania.

➤ Art. 54.

Każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.

Prezentowanie swojego stanowiska w formie pism skierowanych do organów władzy w toku konsultacji publicznych niewątpliwie stanowi element prawa do wyrażenia swoich poglądów.

➤ Art. 61.

Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Prawo to obejmuje również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.

Konsultacje publiczne stanowią realizację prawa obywateli do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej, i to jeszcze przed faktycznym uchwaleniem nowego prawa. Organizacje pozarządowe i inne instytucje biorące udział w konsultacjach, zapoznając się z projektami aktów prawnych, de facto nie tylko korzystają z konstytucyjnego prawa do

uzyskiwania informacji, ale także mają możliwość przedstawienia swojej oceny planowanego działania.

¹ <https://www.gov.pl/web/rozwoj/wez-udzial-w-konsultacjach-publicznych-w-ramach-rzadowego-procesu-legislacyjnego>

PUBLIKACJA WYDANA PRZEZ CZĘSTOCHOWSKIE
STOWARZYSZENIE ETOH

REGON: 240530048, NIP:
9492019492
adres ul. ALEJA POKOJU, nr
12, lok. ---, miejsc.
CZESTOCHOWA, kod 42-
207,
Numer KRS: 0000266366

